

GMINA SZCZYTNIKI

Szczytniki 139
62-865 Szczytniki
pow. kaliski

tel. (62) 76 25 001
(62) 76 25 015
fax (62) 76 25 274
www.szczytniki.ug.gov.pl

Szczytniki, dnia 27.03.2014 r.

wg rozdzielnika

Nasz znak : IOŚ.271.3.2014

dotyczy : wyjaśnienia treści SIWZ.

W odpowiedzi na zapytania potencjalnego Wykonawcy, dotyczące Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na **Budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Szczytniki** :

1. W dokumentacji napisano „Wymaga się, aby przedmiot zamówienia tzn. PBOŚ zaprojektowano zgodnie z normą PNEN 12566-3+A1:2009, a producent urządzeń spełniał wymogi standardów zarządzania środowiskowego wg normy ISO 14001/PN-EN ISO14001 lub równoważnej np. EMAS”.

Powyższe żądanie stanowi ograniczenie dostępu do uzyskania zamówienia, a tym samym ograniczenie uczciwej konkurencji – ww. normy ISO są instrumentami dobrowolnymi, stanowiącymi narzędzie ciągłej poprawy i doskonalenia systemu organizacyjnego przedsiębiorstwa oraz dostarczającymi praktyczne rozwiązania problemów środowiskowych. Jednakże jak łatwo można wywnioskować, normy te odnoszą się do właściwości przedsiębiorcy, a nie do produktu – POŚ, który dotyczy przedmiotowego postępowania. Po stronie oferenta leży wykazanie równoważności materiałów, a nie producenta. Celem wymagania ISO jest ograniczenie konkurencji, bo w Polsce firm produkujących oczyszczalnie i posiadających certyfikaty ISO 14001 jest niewiele, a to nie wszystkie wymagania Zamawiającego.

Warto przytoczyć w tym miejscu odwołanie do Prezesa KIO z dnia 22 czerwca 2011r., które zostało umorzone ze względu na wcześniejsze uwzględnienie przez Zamawiającego w całości zarzutów przedstawionych w odwołaniu „co do zarzutu naruszenia art.7 ust.1 Pzp godzi się wspomnieć, że krąg przedsiębiorców posiadających w Polsce dobrowolne certyfikaty systemu zarządzania środowiskowego ISO 14001 jest nadal dość wąski. Oznacza to, że dopuszczone do systemu zamówień publicznych badanie systemów zarządzania środowiskowego powinno być wykorzystywane z ogromną ostrożnością. Przede wszystkim obie strony muszą te systemy znać i wiedzieć, jakie wymagania potwierdzają i jakie stawiają przed Wykonawcą, która chce je stosować w obszarze świadczenia usług. Zamawiający muszą również umieć zidentyfikować aspekty

środowiskowe, których zapewnienie jest dla nich istotne z punktu widzenia konkretnego postępowania – a więc tym samym poznać i zrozumieć wymagania wynikające z obu obszarów dobrowolnej certyfikacji dostępne na rynku (po. E. Wiktorowska, Certyfikaty w zamówieniach publicznych, Buduj z Głową 2007, nr 4). Ponadto podnosi się, iż „postanowienie wymagania posiadania zaświadczeń z obszaru systemów zarządzania [...] jest na dzisiaj w Polsce warunkiem ograniczającym dostęp do uzyskania zamówienia niezależnie od faktu, że przepisy tegoż rozporządzenia dopuszczają zamienne złożenie innych dokumentów potwierdzających odpowiednio stosowane przez wykonawców równoważnych środków zapewnienia jakości lub stosowanie równoważnych środków zarządzania środowiskiem...” [http://zoz.kolobrzeg.pl/przetargi/przetarg/0322_zyw/Odwołanie.pdf]

Zgodnie z Art.6 ust.1 pkt.4) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 roku w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form w jakich dokumenty te mogą być składane (DZU z 2013r., poz.231). Zamawiający może żądać zaświadczenia nienależnego podmiotu zajmującego się poświadczeniem zgodności działań wykonawcy z europejskimi normami zarządzania środowiskiem, ale jedynie wtedy, gdy Zamawiający wskazuje środki zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie zobowiązany stosować podczas realizacji zamówienia na roboty budowlane lub usługi, odwołując się od systemu zarządzania środowiskiem audytu (EMAS) lub norm zarządzania środowiskiem opartych na europejskich lub międzynarodowych normach poświadczonych przez podmioty działające zgodnie z prawem Unii Europejskiej, europejskimi lub międzynarodowymi normami dotyczącymi certyfikacji.

W dokumentacji Zamawiający nie określił środków zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie zobowiązany stosować podczas realizacji zamówienia. W związku z powyższym wnosimy o wykreślenie ww. zapisów lub jednoznaczne wskazanie środków zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie zobowiązany stosować podczas realizacji przedmiotowego zamówienia.

2. W przypadku zastosowania oczyszczalni ścieków, składających się z dwóch odrębnych elementów tj. osadnika gnilnego i reaktora biologicznego. Pojemność osadników gnilnych musi być dobrana tak by zapewnić minimum trzydobowe zatrzymanie ścieków i nie może być mniejsza niż 3m³. Taki zapis ogranicza konkurencyjność zastosowania rozwiązań dostępnych na rynku, które przykładowo mogą wyglądać następująco:

- Reaktor biologiczny przebadany na zgodność z normą 12566-3 i osadnik gnilny przebadany na zgodność z normą 12566-1
- osadnik gnilny i bioreaktor w jednym zbiorniku razem przebadane na zgodność z normą 12566-3;
- osadnik gnilny jako jeden (dwa, trzy itd.) zbiornik + bioreaktor jako jeden (dwa, trzy itd.) zbiornik razem przebadane na zgodność z normą 12566-3;
- osadnik gnilny mieszczący się w jednym (dwóch, trzech itd.) i częściowo drugim (trzecim, czwartym itd.) zbiorniku + bioreaktor jako część drugiego (trzeciego, czwartego itd.) zbiornika i możliwych kolejnych razem przebadane na zgodność z normą 12566-3.

Uszczegółowienie w tym zakresie przeczy istocie parametru równoważnego, gdyż narzuca konkretne i przykładowe rozwiązanie.

Co więcej producenci mają przebadane oczyszczalnie z i bez osadnika gnilnego stanowiące jeden lub więcej zbiorników. W sytuacji kiedy pojawia się wymóg, że oczyszczalnia musi być wyposażona w osadnik gnilny wykonawcy przedstawiający ofertę oczyszczalni bez osadnika gnilnego mogą ciąć technologicznie wyposażyć w osadnik gnilny przebadany na zgodność z normą 12566-1 (swoją drogą w przypadku dopuszczenia takich ofert wskazane byłoby wymaganie przedstawienia raportów z badań na zgodność z normą 12566-1 i 12566-3). W tym przypadku wygania aby osadnik gnilny gwarantował trzydobowe przetrzymanie ścieków jest zasadne, bo urządzenie oparte o reaktor + osadnik nie zostało

przebadane jako całość. Jednakże w przypadku oczyszczalni opartej o osadnik gnilny i reaktor przebadany jako całość stawianie dodatkowych wymogów nie ma sensu, bo tylko wyniki zawarte w raporcie z badań na zgodność z normą 12566-3 świadczą o skuteczności oczyszczania.

- w związku z powyższym czy zamawiający dopuści oczyszczalnie bez względu na to ile zbiorników stanowią i jaką część oczyszczalni stanowi osadnik gnilny, a jaką reaktor biologiczny?

- czy Zamawiający w przypadku przedstawienia oferty oczyszczalni bez osadnika gnilnego jako całość + osadnik gnilny będzie wymagał przedstawienia raportów z badań na zgodność z normą 12566-1 i 12566-3?

- czy w przypadku oczyszczalni opartej o osadnik gnilny i reaktor biologiczny jako całość przebadanej na zgodność z normą 12566-3 nie gdzie wymagał, a osadnik gnilny gwarantował trzydobowe przetrzymanie ścieków?

3. W dokumentacji napisano „Do biologicznego oczyszczania ścieków stosowane mogą być reaktory oparte na technologii osadu czynnego lub złota biologicznego oraz urządzenia oparte na połączeniu obydwu wymienionych technologii.

A propos oczyszczalni tylko z osadem czynnym: czy zamawiający zdaje sobie sprawę z wad oczyszczalni ścieków działającej na zasadzie samego (niewspomagane) złożem biologicznym) osadu czynnego, tj. wrażliwość na okresowy dłuższy brak energii elektrycznej i na szokowe zmiany CHZT, BZT5, pH, temperatury, konieczność przeszkolenia potencjalnego użytkownika co do prawidłowej eksploatacji oczyszczalni (np. co do konieczności unikania stosowania niektórych preparatów chemicznych mogących szczególnie negatywnie oddziaływać na mikroorganizmy stanowiące osad czynny itp.)? Odsyłam do literatury, do opinii ekspertów np. „Najistotniejszą cechą małych i średnich oczyszczalni ścieków powinna być ich prostota techniczna, technologiczna oraz obsługi, którą mogłaby eksploatować mniej wykwalifikowana załoga. Należy więc stwierdzić, że oferowanie małych oczyszczalni ścieków (w tym przydomowych), bazujących na osadzie czynnym jest nieporozumieniem chociażby ze względu na złożoną eksploatację [Złóża biologiczne jako alternatywa oczyszczania małych ilości ścieków, Katarzyna Ignatowicz, Monika Puchlik, Politechnika Białostocka, ŚRODKOWO-POMORSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE OCHRONY ŚRODOWISKA, Rocznik Ochrona Środowiska, Tom 13, Rocznik 2011].

- Czy zatem Zamawiający dopuści oczyszczalnie działające na zasadzie samego osadu czynnego?

Dalej napisano „Wybór technologii musi zostać zaakceptowany przez Zamawiającego, natomiast wykonawca musi się na niego zgodzić bez żądania zmiany wynagrodzenia za zadanie”.

- Jak mamy to rozumieć, skoro Zamawiający już określił jakiej technologii oczekuje?

4. Czy Zamawiający na etapie składania ofert będzie wymagał dołączenia deklaracji właściwości użytkowych i pełnych raportów z badań na zgodność z normą 12566-3 + A1:2009 wg procedur w niej zawartych tj.:

- Wymiary główne (wloty, wyloty i połączenia, możliwość dostępu) dla każdego modelu tj. oczyszczalni, nie zbiornika z rodziny; za żądanie odpowiada producent

- Badanie wodoszczelności zgodnie z załącznikiem A normy PN EN 12566-3 + A1:2009 dla każdej oczyszczalni (nie zbiornika) z rodziny, za zadanie odpowiada laboratorium notyfikowane

- Badanie wytrzymałość konstrukcji obliczone z 6.2.1 lub badane zgodnie z Załącznikiem C normy PN EN 12566-3 + A1:2009 dla jednego – największego modelu tj. oczyszczalni, nie zbiornika z rodziny; Laboratorium notyfikowane przeprowadza badanie wytrzymałości konstrukcji lub sprawdza obliczenia producenta oraz zgodność wyrobu z obliczeniami

- Badanie skuteczności oczyszczania zgodnie z załącznikiem B normy PN EN 12566-3 + A1:2009 dla

jednego modelu tj. oczyszczalni, nie zbiornika z rodziny – najmniejszego, za zadanie odpowiada laboratorium notyfikowane

- Trwałość zgodnie z rozdziałem 6.5.2 do 6.5.7 (co odpowiednie) i w zależności od zastosowanego materiału, normy PN EN 12566-3 + A1:2009, za zadanie odpowiada laboratorium notyfikowane.

5. Wg orzecznictwa KIO celem badań wyrobu budowlanego jest ocena zgodności zaproponowanych wyrobów z powszechnie dostępnymi normami europejskimi, które określają parametry konieczne dla spełnienia wymogów określonych w danej normie. Raport z badań, które potwierdzają, że dany wyrób spełnia określone w normie wymagania nie zawierają informacji, podlegających ochronie zgodnie z ustawą o nieuczciwej konkurencji. Czy gmina dopuszcza niezgodnie z prawem utajnienie badań oczyszczalni wykonanych przez laboratorium notyfikowane, na podstawie których producent oczyszczalni wykonanych przez laboratorium notyfikowane, na podstawie których producent oczyszczalni wystawia deklarację właściwości użytkowych?

6. W dokumentacji napisano „W celu usunięcia związków fosforu obligatoryjnie jest zastosowanie układu dozowania koagulanta”.

W jakim celu skoro Zamawiający określił wymogi co do zawartości poszczególnych pierwiastków tj. BZT5 500 – g o₂/m³, zawiesina ogólna – 583,3 g/m³, azot ogólny – 91,7 g N/m³, fosfor ogólny – 15 g P/m³. Skoro są na rynku oczyszczalnie, które bez dozowania koagulantu zapewniają wymaganą skuteczność oczyszczania, co jest potwierdzone w raporcie z badań, to w jakim celu wymaga się układu dozowania koagulatu. „Najistotniejszą cechą małych i średnich oczyszczalni ścieków powinna być prostota technologiczna oraz obsługi, którą mogłaby eksploatować mniej wykwalifikowaną załogą” (Ignatowicz K., Puchlik M.: Złoza biologiczne jako alternatywa oczyszczania małych ilości ścieków). Jak to ma się do wymagań Zamawiającego, jak to ma się do konieczności uzbrajania oczyszczalni w tego typu układy? Tego typu wymogi należy kierować w stosunku do oczyszczalni nie zapewniających wymaganego poziomu oczyszczania – chociaż tak naprawdę dlaczego decydować się na tak „słabe” oczyszczalnie? Prosimy o wykreślenie wymogu.

7. W dokumentacji napisano „Proces oczyszczania ścieków ma odbywać się automatycznie, a praca kompletnego urządzenia zarządzana ma być z jednostki sterującej”.

Pragniemy donieść Zamawiającemu, że sterownik nie jest potrzebny do zautomatyzowania pracy oczyszczalni. Proszę zwrócić uwagę na przetarg niedawno prowadzony w Sobieniach-Jeziorach, gdzie w dokumentacji napisano: „Praca oczyszczalni jest zautomatyzowana [...] nie ma żadnych sterowników cyklu pracy oczyszczalni, a poza dmuchawą napowietrzającą, projektowane urządzenia oczyszczalni nie posiadają żadnych elementów ruchomych oraz elektronicznych, które wymagałyby dodatkowo stałego nadzoru i kontroli, przez co nie są awaryjne” (Projekt budowlany. Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w gminie Sobienie-Jeziory pow. Otwock). Co najważniejsze, zdaniem ekspertów „Najistotniejszą cechą małych i średnich oczyszczalni ścieków powinna być ich prostota techniczna, technologiczna oraz obsługi, którą mogłaby eksploatować mniej wykwalifikowana załoga” (Ignatowicz K., Puchlik M.: Złoza biologiczne jako alternatywa oczyszczania małych ilości ścieków). Jak to się ma do wymagań Zamawiającego, jak to się ma do konieczności uzbrajania oczyszczalni w drogie, awaryjne sterowniki? Proszę Państwa, nie generujmy niepotrzebnych kosztów – raz, wynikających z samego kosztu sterownika, co wiąże się ze wzrostem ceny oczyszczalni, dwa, wynikających z awaryjności sterowników i koniecznością ich poniesienia przez użytkownika. Prosimy o wykreślenie zapisu.

8. W dokumentacji napisano, że Zamawiający wymaga 5 letniej gwarancji.

a) Czy Zamawiający dopuszcza, aby gwarancja nie obejmowała wad powstałych na skutek: siły wyższej, normalnego zużycia (np. materiałów eksploatacyjnych typu filtry, membrany, dyfuzory) oraz szkód wynikłych z winy użytkownika?

b) Czy Zamawiający dopuszcza, aby okres gwarancji na sprzęt elektryczny (dmuchawy, pompy, etc.) wynosił nie mniej niż okres gwarancji udzielanej przez ich producenta, a zarazem nie krótszy niż 24 miesiące? Wymagany termin na przedmiot zamówienia wynosi minimum 3 lata, a gwarancja udzielana przez producentów ww. sprzętu jest krótsza.

9. Czy Zamawiający dopuszcza inne sposoby rozsiąku ścieku oczyszczonego niż przedstawione w PFU? (Np. poprzez zastosowanie tuneli rozsączających).

Urząd Gminy w Szczytnikach informuje, że :

1. Zamawiający ma niezaprzeczalne prawo do żądania najwyższej standaryzacji usług i wykonania inwestycji. Dotyczy to również stosowania przez producentów bądź wykonawców standardów zarządzania środowiskowego. Zamawiający ma świadomość, że podmiotów posiadających odpowiednią dokumentację jest znacznie mniej niż wszystkich podmiotów zarejestrowanych na rynku. Zamawiający nie widzi logicznego uzasadnienia rezygnacji z dopuszczenia do przetargu podmiotów prawnych zapewniających jakość usług.

2. Pytający myli pojęcia. Najmniej istotna dla Zamawiającego jest ilość odrębnych zbiorników o różnych funkcjach, czy ilości komór w jednej bryle kontenera. Jeżeli ktokolwiek będzie oferował osadnik gnilny wg normy PN EN 12566-1, to musi zdawać sobie sprawę, że zgodnie z normą, musi zastosować urządzenia do oczyszczania ścieków po osadniku gnilnym wg normy PN EN 12566-6 (opublikowana w 2013 roku część normy). Osadnik gnilny nie jest oczyszczalnią przydomową. Inna procedura i wygląd reaktora oczyszczalni jest w przypadku zastosowania normy PN EN 12566-3.

Zamawiający doprecyzowuje jedynie zapis, że należy w ofercie podać wyraźnie objętość hydrauliczną komory (zbiornika) do gromadzenia osadu nadmiernego wybieranego najwyżej 1 raz na 6 miesięcy. Należy również wykonać przyłączyce wg normy PN EN 758:2008 tj. m. innymi o średnicy wewnętrznej co najmniej DN 150 posadowionego poniżej strefy przemarzania + 20 cm czyli 120 cm mierzonych od powierzchni ziemi do górnej płaszczyzny przyłącza. Po reaktorze oczyszczalni a przed systemem rozsączania należy wykonać studzienkę kontrolno-pomiarową w celu umożliwienia poboru próbek ścieków oczyszczonych do badań kontrolnych. System rozsączania musi być zgodny (na podstawie Rozporządzenia PE z 2008 r) z DIN 4261 tj średnio 15 mb na 1 RLM lub w przypadku studni chłonnych, skrzynek i tuneli rozsączających 1 m²/1 RLM/1 dzień.

3. Zamawiający zaleca Wykonawcom nie mylić powierzchni rozsączania ścieków oczyszczonych wyrażanych w m² z objętością złoża rozsączającego wyrażanych w m³. **Zamawiający żąda przedłożenia aprobaty technicznej na oferowany system rozsączania.**

Wykonawca musi przedłożyć w ofercie rysunek techniczny proponowanego pojedynczego systemu wraz z opisem technicznym. Zamawiający zdaje sobie doskonale sprawę, że żąda wykonania instalacji w postaci pojedynczych systemów („oczyszczalni przydomowych”) gwarantujących uzyskanie skuteczności oczyszczania (i pozostałych określonych w normie zharmonizowanej cech techniczno technologicznych) potwierdzonych wymagalnymi protokołami wykonanymi w jednostce notyfikowanej.

4. Poruszono dwie sprawy. Zamawiający żąda bezwzględnie przedłożenia w ofercie Deklaracji Właściwości Użytkowych sporządzonych na podstawie badań w jednostkach

notyfikowanych. Zamawiający żąda przedłożenia na etapie oferty pełnych raportów (protokołów) badań instalacji wraz z ewentualnymi załącznikami oraz pełnych protokołów badań ze skuteczności oczyszczania, wodoszczelności, wytrzymałości i trwałości wg procedur określonych w normie zharmonizowanej.

W przypadku gdy Wykonawca nie jest jednocześnie producentem oczyszczalni, Zamawiający żąda załączenia w ofercie oryginalnego upoważnienia producenta do posługiwania się zasobami przez Wykonawcę oraz jednoznacznego zobowiązania producenta nie będącego Wykonawcą do dostawy określonej ilości instalacji w oznaczonym czasie. W przypadku, gdy dokumenty badawcze jednostki notyfikowanej wykonane zostały w innym języku, dopuszcza się wyłącznie przedłożenia kopi tych dokumentów wraz tłumaczeniem na język polski przez tłumacza przysięgłego.

5. Są różne procedury w 33 jednostkach notyfikowanych. W części z nich raport główny jest zawsze jawny (łącznie z załącznikami w nim wymienionymi) a z pozostałych badań (skuteczności oczyszczania, wodoszczelności, wytrzymałości i trwałości) praktyka jest różna z uwagi na specyfikę niektórych badań. Zamawiający zgodnie z prawem dopuszcza w szczególnych przypadkach (prawem określonych) utajnienie przez Wykonawcę części dokumentacji, umieszczenia jej w oddzielnej kopercie określonej napisem „tajemnica przedsiębiorstwa”.

6. Pytającemu mylą się zawartości stężeń zanieczyszczeń w ściekach surowych ze stężeniami zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych (vide pkt 1 PFU). Zamawiający żąda wykonania pojedynczych systemów (oczyszczalni przydomowej) ze skutecznością oczyszczania określoną w pkt. 1.3 PFU łącznie z redukcją związków biogenych. W celu wykluczenia jakichkolwiek spekulacji, Zamawiający przez cztery lata będzie żądał wykonania przez Wykonawcę badań skuteczności oczyszczania ścieków w kolejnych 25 % ilości instalacji. W 5 roku eksploatacji Zamawiający wskaże 25 % przypadkowych instalacji do wykonania kontrolnych badań. Naruszenia skuteczności oczyszczania muszą być wyjaśnione i naprawione przez Wykonawcę.

7. Zgodnie z zapisami prawa i normy zharmonizowanej Wykonawca musi zapewnić ciągłą pracę oczyszczalni na poziomie skuteczności oczyszczania określonym w niniejszym przetargu.

8. Zamawiający bezwzględnie wymaga udzielenia na okres 60 miesięcy gwarancji okres rękojmi. Gwarancja i rękojmia mają obejmować wszystkie zakresy związane z eksploatacją oczyszczalni poza przypadkami uszkodzenia instalacji z winy użytkownika. Wszelkie wymiany materiałów eksploatacyjnych i części wymiennych przez okres gwarancji i rękojmi winny być wykonane nieodpłatnie przez serwis gwarancyjny w trakcie obowiązkowego, corocznego przeglądu wykonanego do końca miesiąca lipca, potwierdzonego protokołem z dokonania przeglądu i przekazanego Zamawiającemu.

W celu potwierdzenia jasnych zasad gwarancji, serwisu i serwisu pogwarancyjnego Zamawiający żąda przedłożenia w ofercie DTR oferowanej instalacji oraz jednoznacznych zasad gwarancji producenta urządzeń i wykonawcy, jeżeli nie jest on producentem urządzeń. Momentem przekazania instalacji użytkownikowi jest skuteczne zgłoszenie eksploatacji instalacji przez Wykonawcę – Zamawiającemu zgodnie z zapisem art. 152 Ustawy prawo ochrony środowiska oraz dokumentami określonymi w art. 30 Ustawy prawo budowlane

9. Zamawiający dopuszcza każdy system rozsączania ścieków oczyszczonych pod warunkiem dochowania zasady doboru drenażu klasycznego w ilości 15 mb drenażu / 1 RL. M/ dzień lub 1 m²/1 RLM/1dzień licząc wyłącznie powierzchnie rozsączania a nie objętości złoża. Zamawiający determinuje dobór systemów rozsączania posiadających Aprobata Techniczną.

Zamawiający informuje, że odpowiedzi na pytania stają się integralną częścią dokumentacji przetargowej. Nie powodują one jednak powstania determinantów upoważniających Zamawiającego do zmiany terminu składania ofert.

Z-ca Wójta
/-/ Dariusz Wawrzyniak